

Vad är Inriktning Språk på det Humanistiska gymnasieprogrammet?

Det humanistiska programmets inriktning Språk erbjuder goda språkkunskaper i betydligt högre grad än någon annan studieväg på gymnasiet. Som Du ser av poängplanen för programmet på sista sidan kan Du studera engelska, flera andra moderna språk, latin (språk och kultur), klassisk grekiska (språk och kultur) och ett ämne om utvecklingen av människans språk. Inriktningen ger möjligheter till fördjupade språkkunskaper som efterfrågas i yrken där insikter i språk, kultur och omvärld är viktiga. En spännande väg till dessa kunskaper har Du i latinet.

- 60% av orden i engelskan kommer från latinet (eller grekiskan). Den som har kunskap om latinska basord får med sig en nyckel till engelska och romanska språk, jfr t.ex. lat. **terra** 'jord, land', eng. **terrain**, fra. terre, spa. **tierra**, it. **terra**, sv. **terräng**; lat. **annus** 'år', eng. **annual**, fra. **année**, spa. **año**, it. **anno**; lat. **quattuor** 'fyra', fra. **quatre**, spa. **cuatro**, it. **quattro**, port. **quatro**.
- Genom kännedom om vanliga latinska ord får du större språklig säkerhet: **sub**-trah-era (dra undan), **dis**-trah-era (dra åt olika håll), **trans**-port-era (bära över), **ex**-port-era (bära, föra ut), **in**-klud-era (inne-sluta), **ex**-klud-era (ute-sluta), **ab**-dik-era (av-säga sig), **re**-vid-era (åter se igenom) etc.

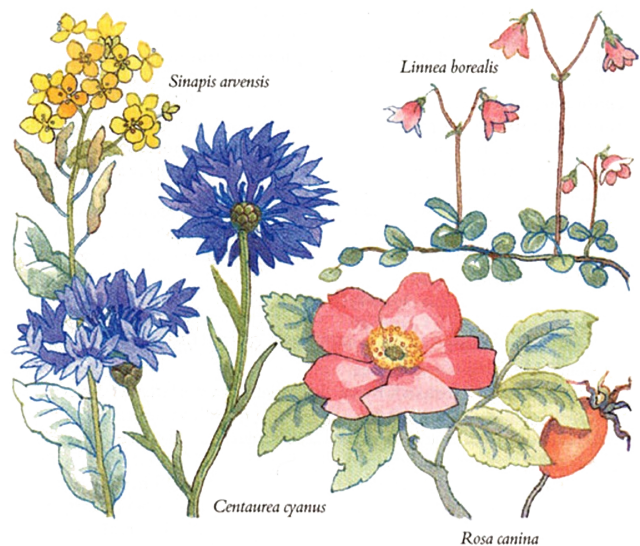

Staffan Lindén "Det är mänskligt att fela."

- Du lär dig förstå innebörden av ett antal kända citat och sentenser på originalspråket, t.ex. **Carpe diem!** "Ta vara på dagen!" **Navigare necesse est.** "Att segla är nödvändigt." **Alea iacta est.** "Tärningen är kastad." **Veni, vidi, vici.** "Jag kom, jag såg, jag segrade." **Dum spiro, spero.** "Så länge jag andas, hoppas jag." **Festina lente.** "Skynda långsamt."

- Drama, filosofi och talekonst från den västerländska kulturens första skapande period lever ännu i namn och mästerverk som t.ex. Sofokles 'Antigone'. Olika sätt att ordna människans liv och samhälle diskuterades utförligt redan av antikens greker och romare. Vi möter frågor som "Hur ska jag leva för att leva rätt?" eller "Vem ska ha makten i samhället?" – problem som varje tids människor måste försöka lösa. Grekisk-romersk dikt och tanke och framförallt mytologi inspirerar fortfarande moderna författare och konstnärer, t.ex. myter som *Orfeus och Eurydike*, *Oidipussagan* eller berättelserna om *Herakles bedrifter*.
- Byggnadskonsten utvecklades i romarriket: valvslagning och byggandet av akvedukter (*aquaeductus* 'vattenledning') var bland mycket annat romerska specialiteter. Den grekisk-romerska arkitekturen har inspirerat den västerländska byggnadskonsten in i våra dagar. Jämför t.ex. Pantheon i Rom med konsertlokalen Eric Ericsonhallen, förut Skeppsholmskyrkan, i Stockholm. En inblick i grekers och romares värld kan göra också en kortare utlandsresa till en stor upplevelse.

- Med latinkunskap får Du möjlighet att förstå många vetenskapers fackspråk. Latinsk terminologi med inslag av grekiska används i dag inom bl.a. botanik (växtnamn som *viola tricolor* styvmorsviol, eg. trefärgad viol, *sinapis arvensis* åkersenap, *adonis vernalis* våradonis, *linnea borealis* nordisk linnea, zoologi (t.ex. *felis silvestris* skogskatt, vildkatt, *vespa* geting, *pica* skata), medicin (t.ex. *fractura* brott på ben, *atrophia musculorum* muskelförtvining) och juridik (t.ex. *alibi* annorstädes). Praktiskt taget alla nya tekniska termer går tillbaka till latinska (eller grekiska) ordstammar. Också näringslivets och reklamens språk influeras av latinet, t.ex. *Domus* hus, *Semper* alltid, *Volvo* jag rullar, *Dux* ledare.

Till slut

Den tidigare utbildningsministern Bengt Göransson säger i sin bok *Tankar om politik* (2012) så här om nyttan och glädjen av gymnasiestudier i klassiska språk:

”Den grundläggande utbildningen i skolan måste vara generell och täcka områden som kan sägas höra hemma i en allmän bildningstradition. Jag gick själv i latingymnasiet, min dröm var att bli latinlärare. Jag läste därför också klassisk grekiska på gymnasiet. Jag läste latin på högskolan. – – – I stället för att bli latinlärare kom jag via sommararbete i resebranschen att ägna mig åt affärsverksamhet i den branschen större delen av mitt arbetsliv. Var därför mina latinstudier bortkastade? Inte alls, jag har aldrig ångrat mitt linjeval och jag har tvärtom ofta haft påtaglig nytta av just latinet. Arbetet med översättningen från latin lärde mig att respektera orden och deras valörer.”

Så här ser poängplanen för Inriktning Språk ut:

Gymnasiegemensamma ämnen 1200 poäng

Engelska 200, Estetiska uttryck 50, Historia 200, Idrott och hälsa 100, Matematik 100, Naturkunskap 100, Religionskunskap 50, Samhällskunskap 100 och Svenska 300 poäng

Programgemensamma ämnen 350 poäng

Filosofi 50 poäng
Moderna språk 200 poäng
Människans språk 100 poäng

Inriktning Språk 400 poäng

Latin - språk och kultur 1 100 poäng
Språk 300 poäng

Moderna språk

Latin - språk och kultur 2-3

Klassisk grekiska - språk och kultur 1-2

Modersmål och teckenspråk

I enlighet med 4 kap. 1 § gymnasieförordningen

Programfördjupning 300 poäng

Inom ramen för 300 poäng kan studeras:

Moderna språk

Latin - språk och kultur 2-3

Klassisk grekiska - språk och kultur 1-2

Humanistisk och samhällsvetenskaplig specialisering (t.ex. arkeologi)

m.fl. kurser enligt förteckning gjord av skolverket. Det är skolhuvudmannen som beslutar vilka kurser som ska erbjudas lokalt.

Gymnasiearbete 50 poäng

Arbetet ska utgå från ett centralt kunskapsområde, t.ex. språk, språkvetenskap, litteratur, historia, kulturhistoria

Individuellt val 200 poäng

t.ex. Matematik 2 eller Naturkunskap 2

Summa 2500 poäng

Programmet ger behörighet till bl.a. högskoleutbildningar inom Humaniora och Juridik och – med Matematik 2 som Individuellt val – till Psykolog- och Socionomprogrammen.

Gymnasiepoäng

Gymnasiepoäng är ett mått på den beräknade arbetsinsatsen från elevernas sida. För att skapa jämförbara utbildningsförutsättningar i landet är det angeläget att eleverna får lägst 85 lärartimmar om 60 minuter för kurs om 100 poäng * (det slutliga timtalet bestäms utifrån en

bedömning av elevernas förmåga att inom kursens ram självständigt bedriva studier; i vissa språk krävs helt naturligt mer än 85 timmar).

**Enligt 16 kap.18 § skollagen (SFS 2010:800) har elever på högskoleförberedande program rätt till minst 2 180 undervisningstimmar om 60 minuter för hela sin gymnasietid som beräknas motsvara 2500 poäng (< 5 poäng per dag under 100 effektiva veckor). Nämnade antal undervisningstimmar motsvarar 87 % av gymnasietidens totala poängtal, dvs. 87 klocktimmar per 100 gymnasiepoäng.*